

СИЛАБУС

Базова інформація про дисципліну	
Назва дисципліни	DP032 Історія економіки та економічної думки / History of Economics and Economic Thought
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Галузь знань	D «Бізнес, адміністрування та право»
Спеціальність	D5 Маркетинг
Освітня програма	Маркетинг
Семестр	1
Курс	1 (зі скороченим терміном навчання на базі ОКР фаховий молодший бакалавр) 2 (повний термін навчання)
Анотація курсу	Предметом навчальної дисципліни «Історія економіки та економічної думки» є процес становлення і розвитку господарства в різних історико-політичних та теологічних умовах розвитку, а також економічних поглядів, ідей, течій і шкіл, що дає можливість формування економічних систем та теоретичних концепцій. Мета: вивчення історико-економічного досвіду та ідей видатних представників економічної науки; формування уявлень про особливості розвитку окремих країн; визначення факторів та причин швидкого розвитку одних країн та відставання інших у різні проміжки часу; поглиблення та розширення знань з економічної теорії; формування теоретичної бази для аналізу проблем сучасної економічної політики.
Сторінка курсу в MOODLE	http://78.137.2.119:2929/course/view.php?id=228
Мова викладання	українська
Лектор курсу	канд. екон. наук Здір Віктор Анатолійович канали комунікації: СДН «Moodle»: повідомлення в чаті E-mail: victor19831111@ukr.net
Місце дисципліни в освітній програмі	
Освітня програма	http://csbc.edu.ua/documents/otdel/mark25.pdf
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

	ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК8. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК15. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
Перелік спеціальних компетентностей (СК)	СК1. Здатність логічно і послідовно відтворювати отримані знання предметної області маркетингу. СК2. Здатність критично аналізувати й узагальнювати положення предметної області сучасного маркетингу. СК11. Здатність аналізувати поведінку ринкових суб'єктів та визначати особливості функціонування ринків.
Перелік програмних результатів навчання	Р2. Аналізувати і прогнозувати ринкові явища та процеси на основі застосування фундаментальних принципів, теоретичних знань і прикладних навичок здійснення маркетингової діяльності. Р12. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним. Р17. Демонструвати навички письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами, а також належного використання професійної термінології. Р18. Демонструвати відповідальність у ставленні до моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства у професійній маркетинговій діяльності
Опис дисципліни	
Структура навантаження на студента	Загальна кількість годин – 120 Кількість кредитів – 4 Кількість лекційних годин – 22 Кількість практичних занять – 23 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 75 Форма підсумкового контролю – залік
Методи навчання	Вербальний метод; пояснювально-демонстраційний метод; метод проблемного викладання; індивідуальні та групові завдання; розв'язування задач, робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування тощо); метод візуалізації (презентація, метод ілюстрації).
Зміст дисципліни	
Тема 1. Предмет і метод історії економіки та економічної думки.	Об'єкт історії економіки та економічної думки. Джерела історії економіки та економічної думки. Методи історії економіки та економічної думки. Типологічні чинники історії економіки та економічної

	думки. Періодизація історії економіки та економічної думки. Предмет, метод й роль економічної теорії.
Тема 2. Господарство первісного суспільства та його еволюція на етапі ранніх цивілізацій.	Етапи господарської еволюції первісного суспільства. Економічний розвиток перших цивілізацій Стародавнього Сходу. Становлення економічної думки Стародавнього Сходу. Господарство первісних племен на території Українських земель. Трипільська культура.
Тема 3. Особливості господарського розвитку та економічної думки періоду формування світових цивілізацій (VIII ст. до н.е. – V ст. н.е.).	«Осьовий час» і формування сучасних цивілізацій. Характерні риси економічного розвитку Стародавньої Греції та Стародавнього Риму. Розвиток економічної думки Античного Світу. Історичний та економічний розвиток східнослов'янських племен.
Тема 4. Господарство та економічна думка суспільств європейської цивілізації в період середньовіччя (V-XV ст.).	Загальна характеристика економічного розвитку та економічної думки цивілізацій середньовіччя. Економіка Західної Європи та її аграризація V-X ст. Структурні трансформації суспільно-економічного розвитку Західної Європи в XI-XV ст. Давньоруська ранньофеодальна держава. Економічний розвиток українських земель в умовах феодальної роздробленості (середина XII-перша половина XIV ст.).
Тема 5. Формування передумов ринкової економіки в країнах європейської цивілізації (XVI – перша половина XVII ст.).	Передумови виникнення ринкового господарства. Розвиток продуктивних сил європейських країн (наприкінці XVI – на початку XVII ст.). Великі географічні відкриття. Первісне нагромадження капіталу. Економічний розвиток східних і західних українських земель (XV-XVIII ст.).
Тема 6. Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав (друга половина XVII – перша половина XIX ст.).	Утвердження ринкового господарства. Особливості розвитку ринкового господарства у провідних країнах Європейської цивілізації та його висвітлення в економічній думці. Розвиток соціалістичних економічних ідей. Економічна теорія Карла Маркса.
Тема 7. Ринкове господарство країн європейської цивілізації в період монополізації ринкової економіки (друга половина XIX – початок XX ст.)	Нові тенденції господарського розвитку. Маржиналістська революція. Промислове зростання Німеччини в кінці XIX ст. Соціальний напрямок політичної економії. США – реальний лідер світової економіки. Становлення інституціоналізму. Подальший розвиток школи маржиналізму. Особливості англійської економіки в період монополістичної конкуренції. Уповільнення темпів економічного зростання Франції.
Тема 8. Особливості розвитку ринкового господарства та основні напрямки економічної думки в Україні (друга половина XIX – на початок XX ст.).	Основні напрями розвитку сільського господарства та економічна політика російського уряду в українських землях у складі Російської імперії. Господарський розвиток українських земель у складі Австро-Угорської імперії. Розвиток політичної економії в Україні другій половині XIX – на початку XX ст.
Тема 9. Господарство та економічна думка в період державно-монополістичного розвитку суспільств Європейської цивілізації (перша половина XX ст.).	Перша світова війна та її економічні наслідки. Світова економічна криза 1929-33 рр. і економічний розвиток країн у 30-х роках XX ст. Еволюція неокласичної школи. Історичні передумови виникнення кейнсіанства. Економічний розвиток європейських країн і США в

	період Другої світової війни та її вплив на структуру господарства.
Тема 10. Розвиток національних економік європейської цивілізації в системі світового господарства під впливом науково-технічної революції (друга половина XX ст.).	Основні тенденції розвитку світової економіки в 1950-70-і рр. Моделі національних економік у світовій економічній системі. Напрямки розвитку світової економічної думки у 1950-70-х рр.
Тема 11. Формування засад та трансформація ринкового господарства в Україні (90-ті роки XX ст. – початок XXI ст.).	Стан економічного потенціалу України на момент проголошення незалежності. Економічні перетворення другої половини 1990-ті роки XX ст. – початку XXI ст. Дослідження українськими вченими проблем ринкового реформування економіки України. Соціально-економічний розвиток України після «Помаранчевої революції». Соціально-економічний розвиток України після «Революції гідності».
Політика дисципліни	
Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання зорганізується в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.
Використання ШІ	Використання ШІ під час виконання завдань регламентується Політикою «Використання ШІ в освітньому процесі ЧДБК» Завдання мають маркування регламенту використання ШІ.
Підсумковий контроль	Підсумковий залік

Система оцінювання	
Система оцінювання підсумкової успішності студентів поділяється на поточний контроль та семестровий контроль .	
Поточний контроль здійснюється протягом семестру і охоплює всі види аудиторної роботи (практичні, семінарські заняття) та виконання індивідуальних завдань. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за цей вид контролю, становить 100.	
Підсумковий контроль	
Відбуватиметься у формі заліку	
Розрахунок підсумкової оцінки	
Підсумкова оцінка базується виключно на балах, накопичених протягом семестру (S). Ваговий коефіцієнт у цьому випадку становить 1.	
Формула: $O = S \times 1$	

Накопичування балів з навчальної дисципліни: поточний контроль

Види навчальної роботи	Загальна кількість балів
Усні відповіді за темами 0 по 2 бали	20
Тестова робота за темами 0 по 2 бали	20
Модульні контрольні (2 к.р. по 15 балів)	30
Індивідуальна самостійна робота (проект)	30
Разом	100

Критерії оцінювання для кожного виду навчальної

Критерії оцінювання усних відповідей:

2 б. студент має системні знання, вміє, використовує додаткові джерела та матеріали; представляє власні судження щодо економічних процесів та явищ; користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки, схильний до системно-наукового аналізу; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі

1 б. студент може дати відповідь з кількох простих речень; здатен усно відтворити окремі частини теми; має фрагментарні уявлення, слабо орієнтується в матеріалі; відсутні сформовані вміння та навички.

0 б. Відсутня відповідь; студент взагалі не володіє матеріалом і не орієнтується в ньому.

Критерії тестових робіт (рішення тестів)

Пропонується 10 тестів. Кожен правильно виконаний тест оцінюється в 0,2 бали.

Критерії оцінювання модульних робіт.

Кожна окрема МКР складається з трьох різних блоків тестів (по 10 тестів), що оцінюється в 5 балів кожен. Кожен тест має лише 1 єдино-правильну відповідь і оцінюється в 0,5 бала.

Критерії оцінювання індивідуальних робіт (проектів)

Індивідуальна робота оцінюється на 30 балів максимально і складається з 5 теоретичних питань, кожне з яких оцінюється по 6 балів:

6 б. Повне і глибоке розкриття питання.

4-5 б. Питання розкрито повністю, але є певні неточності та некоректні формулювання економічних думок.

1-3 б. Не в повній мірі розкрито питання. Є прогалини в формулюванні економічних думок та поглядів

0 б. Відсутня відповідь на теоретичне питання.

Критерії оцінювання іспиту:

Іспит складається з двох блоків тестів (по 10 питань) та двох теоретичних питань.

В тестах лише одна єдиноправильна відповідь, кожна з яких оцінюється в 2,5 балів.

Кожне теоретичне питання оцінюється в 25 балів:

25 б - Повне і глибоке розкриття питання.

15-24 б. Питання розкрито повністю, але є певні неточності та некоректні формулювання економічних думок.

10-14 б. Не в повній мірі розкрито питання. Є прогалини в формулюванні економічних думок та поглядів

1-9 б. Поверхневі знання, не самостійність у формулюванні думок та висновків.

0 б. Відсутня відповідь на теоретичне питання.

Шкала оцінювання		
ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Бездоганна підготовка в широкому контексті
B	80-89	Повні знання, міцні вміння

C	70-79	Хороші знання та вміння
D	65-69	Задовільні знання, стереотипні вміння
E	60-64	Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах
FX	35-59	Слабкі знання, відсутність умінь
F	1-34	Необхідний повторний курс

Список рекомендованих джерел

1. Небога Т., Вдовиченко А. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. / Т. Небога, А. Вдовиченко. — Вид. 2-ге. — Одеса : Астропринт, 2024. — 140 с. — ISBN 978-617-8381-52-3. [Електронний ресурс]. (Джерело: електронна версія посібника). fpk.in.ua
2. Мацелюх Н. П., Максименко І. А. Історія економіки та економічної думки. Політична економія. Мікроекономіка. Макроекономіка : навч. посіб. / Н. П. Мацелюх, І. А. Максименко. — Київ : Центр учбової літератури, 2021. — 382 с. — ISBN 978-617-673-261-7. (реквізити і картка видання). [Книгарня «Є»+1](http://Книгарня_«Є»+1)
3. Краус Н. М., Краус К. М., Осецький В. Л. Історія економіки та економічної думки : робочий зошит / Н. М. Краус, К. М. Краус, В. Л. Осецький. — Київ : Printto, 2022. — 84 с. — (навчально-методичний матеріал, електронна версія). [Електронна бібліотека КУБГ](http://Електронна_бібліотека_КУБГ)
4. Боднарчук Т. Л. Історія економіки та економічної думки : навчально-методичний посібник / Т. Л. Боднарчук. — Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О. В., 2021. — 122 с. — [Електронний ресурс]. elar.kpnu.edu.ua
5. Кухар О. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. / О. В. Кухар. — Київ: Центр учбової літератури, 2023. — 328 с. — (реквізити на сайті видавництва/книгарні). [Центр навчальної і практичної літератури+1](http://Центр_навчальної_і_практичної_літератури+1)
6. Владимиров К. М., Морозов Р. В., Морозова О. Г., Владимирова Л. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. / К. М. Владимиров, Р. В. Морозов, О. Г. Морозова, Л. В. Владимирова. — Київ : Центр навчальної літератури, 2023. — 328 с. — (здається у навчальних програмах 2023–2024). [Державний біотехнологічний університет](http://Державний_біотехнологічний_університет)
7. Кіштайні Н. Коротка історія економіки / N. Kishtainy ; пер. з англ. — Київ : Наш Формат, 2022. — 256 с. — ISBN 978-617-8115-06-7. (перекладена популярна книга з історії економіки українською). mbooks.com.ua+1
8. НУБіП України. Електронний навчальний курс «Історія економіки та економічної думки» : e-learning / Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України (NUBiP) — 2024. — [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://elearn.nubip.edu.ua/>
9. Краус, Н. М. (2021). Історія економіки та економічної думки: структурно-логічні схеми, таблиці, малюнки / Центр учбової літератури. Київ. ISBN 978-617-673-251-8 book-ye.com.ua
10. Claeys O., Casteels M. (eds.). A Brief History of Economic Thought: From the Mercantilists to the Post-Keynesians. — Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 2022. — 320 с. — ISBN 978-1786433831. e-elgar.com
11. Sandelin B. A Short History of Economic Thought (4th ed.). — Abingdon: Routledge, 2024. — 280 с. — ISBN 978-1032515380.

Інтернет ресурси

1. Інститут економіки та прогнозування НАН України. Аналітичні записки з історії економічної думки (випуски 2021–2024) [Електронний ресурс]. — URL: <https://ief.org.ua/>